01/02/2024

Επιστολή Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος προς βουλευτές: Το νομοσχέδιο για τα ομόφυλα ζευγάρια «καταργεί μητρότητα και πατρότητα» (ΦΩΤΟ)

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

«Η χριστιανική παραδοσιακή οικογένεια αποτελείται από πατέρα, μητέρα και παιδιά», αναφέρει, μεταξύ άλλων, στην επιστολή της η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος προς τους βουλευτές, με αφορμή το νομοσχέδιο για το λεγόμενο "γάμο" ομόφυλων ζευγαριών που αναμένεται να κατατεθεί σήμερα στην Βουλή.

«Το νομοσχέδιο καταργεί την πατρότητα και τη μητρότητα, ουδετεροποιεί τα φύλα στο πλαίσιο της σχέσης γονέων και παιδιών, μετατρέπει τους γονείς από πατέρα και μητέρα σε ουδετερόφιλους κηδεμόνες και τοποθετεί τα δικαιώματα ομοφυλόφιλων ενηλίκων πάνω από τα συμφέροντα των μελλοντικών παιδιών, που θα επιτρέψει να έχουν ως γονείς ομόφυλα ζευγάρια και θα μεγαλώσουν χωρίς

πατέρα ή μητέρα, σε ένα περιβάλλον σύγχυσης των ρόλων των δύο φύλων», επισημαίνεται μεταξύ άλλων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Ἰωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Ἀθῆναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 428
Αριθ.
Διεκπ. 218

Αθήνα, 1 Φεβρουαρίου 2024

Αξιότιμες/μοι κ.κ. Βουλευτές
της Βουλής των Ελλήνων
Ενταύθα

Αξιότιμες Κυρίες και Αξιότιμοι Κύριοι,

Κατόπιν Συνοδικής Αποφάσεως, η οποία ελήφθη κατά την Συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της 23ης μηνός Ιανουαρίου 2024, σας γνωρίζουμε ότι η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας αποφάσισε να σας απευθύνει την παρούσα Συνοδική επιστολή με τις θέσεις της Εκκλησίας της Ελλάδος ως προς το νομοσχέδιο περί γάμου, υιοθεσίας και υπό όρους αναγνώρισης παρένθετης κύησης υπέρ ομόφυλων ζευγαριών.

Ι. Η θεολογική θεώρηση της Εκκλησίας για τον γάμο, τα δύο φύλα και τις σχέσεις γονέων και παιδιού

Συνοπτικώς, για την Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού αποτελούν βασικές παραδοχές για τα δύο φύλα ότι: α) η δυαδικότητα των δύο φύλων και η συμπληρωματικότητά τους δεν αποτελούν κοινωνικές επινοήσεις ρόλων, αλλά προέρχονται από τον Θεό, («*... καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεός, λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε...*», Γένεσις, 1, 27-28), β) η ιερότητα της ενώσεως άνδρα και γυναίκας ομοιάζει στην σχέση του Χριστού με την Εκκλησία («*... ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ... τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν*»

(Απ. Παύλου, προς Εφεσίους 5, 28), γ) ο χριστιανικός γάμος δεν είναι απλή αστική ένωση, αλλά ιερό μυστήριο, μέσω του οποίου παρέχεται η χάρη του Θεού στην σχέση κοινωνίας άνδρα και γυναίκας με στόχο την κοινή τους πορεία προς την θέωση, και φυσικά αυτή η ευλογημένη πορεία αφορά όλα τα ζεύγη με ή χωρίς παιδιά, δ) ο πατέρας και η μητέρα είναι συστατικά και καθοδηγητικά στοιχεία της παιδικής και της ενήλικης ζωής κάθε ανθρώπου («*Τίμα τόν πατέρα σου καί τήν μητέρα σου*», Έξοδος 20, 12). Οι αρχές αυτές εντάσσονται στην χριστιανική ανθρωπολογία.

II. Η σκοποθεσία και λειτουργία του γάμου για την Πολιτεία

Πολλοί δικαιολογούν την αναθεώρηση του γάμου με το επιχείρημα ότι το Κράτος δεν υποχρεούται να νομοθετεί κατά τα πρότυπα και τις αξίες των χριστιανών ή/και «παραδοσιακών» πολιτών του. Ελλοχεύει εδώ μια στρεβλωτική σύλληψη του γάμου. Για την Πολιτεία ο γάμος δεν θεσμοθετήθηκε ως υπόδειγμα ζωής ή ως ηθικό αγαθό, που χορηγείται στα ετερόφυλα ζευγάρια λόγω της ηθικής κανονικότητάς τους. Ο γάμος είναι αναπαραγωγικός και παιδοκεντρικός θεσμός που εξυπηρετεί την προοπτική της κοινωνίας και του Έθνους και το συμφέρον των παιδιών και προβλέπεται για τα ετερόφυλα ζευγάρια, επειδή είναι φυσικοί φορείς της αναπαραγωγής και συνιστούν το πλέον κατάλληλο ανθρώπινο περιβάλλον ανατροφής των παιδιών, τα οποία έχουν ανάγκη πατρικής και μητρικής παρουσίας. Οι αποτιμήσεις αυτές καθορίζονται από τις φυσικές ανάγκες των παιδιών, και όχι από την συντηρητική ηθική, ώστε να επιδέχονται εκσυγχρονισμού.

III. Ο μύθος της ανισότητας στον γάμο λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού

Μεταξύ άλλων, η δικαιολόγηση του νομοσχεδίου στηρίχθηκε στο σύνθημα ότι η νομοθεσία αποκλείει ανθρώπους από το δικαίωμα γάμου λόγω του σεξουαλικού τους προσανατολισμού. Λόγω της αναπαραγωγικής και παιδοκεντρικής του σκοποθεσίας, ο γάμος επιτρέπεται εξ ίσου και για όλους, με τον περιορισμό να συνάπτεται με άτομο αντίθετου φύλου. Ο όρος αυτός δεν αποτελεί στέρηση του δικαιώματος γάμου, αλλά περιορισμό επιλογών κατά την άσκησή του –και ισχύει για όλους ασχέτως σεξουαλικού προσανατολισμού. Ούτε ένα άτομο με ομοερωτικό προσανατολισμό αποκλείεται από τον γάμο με άτομο του αντίθετου φύλου ούτε ένας ετεροφυλόφιλος μπορεί να συ-

νάψει γάμο με άνθρωπο του ιδίου φύλου π.χ. επειδή θέλει να τον κληρονομήσει ή να τον διαδεχθεί στην σύνταξή του. Η διεκδίκηση του ομόφυλου γάμου δεν αποβλέπει στην χορήγηση ενός στερούμενου δικαιώματος, αλλά στοχεύει στην αλλαγή των εννοιών του γάμου και του γονέα. Επειδή ακριβώς πρόκειται για θεσμικό ζήτημα οι κυβερνήσεις άλλων ευρωπαϊκών κρατών το έθεσαν στην κρίση του λαού τους μέσω δημοψηφίσματος (Ελβετία [2021], Ρουμανία [2018], Σλοβακία [2015], Ιρλανδία [2015], Σλοβενία [2015], Κροατία [2013]).

IV. Το επιχείρημα της ανισότητας μεταξύ ομόφυλων και ετερόφυλων ζευγαριών

Τόσο το Σύνταγμα (άρθρο 21), όπως ερμηνεύθηκε, όσο και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ, άρθρο 9) εγγυώνται τον γάμο μεταξύ άνδρα και γυναίκας. Είναι αναληθές ότι στην Ελλάδα υπάρχει ανισότητα σε βάρος των ομόφυλων ζευγαριών ως προς το δικαίωμα γάμου. Όσα κράτη έως σήμερα αντιμετώπισαν δίκες στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) κατόπιν προσφυγών ομόφυλων ζευγαριών, επειδή δεν προέβλεπαν ομόφυλο γάμο, τις κέρδισαν. Αντίθετα, καταδικάσθηκαν όσα κράτη δεν θέσπισαν εναλλακτικούς θεσμούς αστικής ένωσης για τα ζευγάρια αυτά, χωρίς πάντως να είναι απαραίτητο να τους παρέχουν καθεστώς ισότιμο με του γάμου.

Στην Ελλάδα τα δικαιώματα των ομόφυλων ζευγαριών ικανοποιούνται μέσω του συμφώνου συμβίωσης (ν. 4356/2015), στο οποίο εφαρμόζονται οι νομοθετικές διατάξεις περί γάμου, με εξαίρεση: α) το δικαίωμα προσθήκης του επωνύμου του ενός συντρόφου από τον άλλο σύντροφο και β) κυρίως την δυνατότητα απόκτησης παιδιών με υιοθεσία και υποβοηθούμενη αναπαραγωγή (για τους άνδρες π.χ. με παρένθετη κύηση). Δεν υπάρχει υποχρέωση της χώρας από το Σύνταγμα ή από διεθνή σύμβαση (π.χ. ΕΣΔΑ), ώστε να θεσπίσει ομόφυλο γάμο και ομόφυλη γονεϊκότητα. Τα παραπάνω δεν έχουν σχέση με την υποχρέωση της Ελλάδας ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μην παρεμποδίζει την κυκλοφορία και διαμονή στο έδαφός της εγγάμων ομόφυλων ζευγαριών και παιδιών τους, που δημιουργήθηκαν νομίμως σε άλλα κράτη.

Το ετερόφυλο ζευγάρι είναι φορέας της αναπαραγωγικής ικανότητας και το κατάλληλο γονεϊκό περιβάλλον για την ανατροφή παιδιών. Το ομόφυλο ζευγάρι δεν είναι φορέας αυτών των ιδιοτήτων, οπότε

η έλλειψη δυνατότητας απόκτησης παιδιών από αυτό αποτελεί μία δικαιολογημένα διαφορετική μεταχείριση ανόμοιων περιπτώσεων.

V. Η δικαιολόγηση του νομοσχεδίου ως αναπόφευκτης λύσης

Επιχειρήθηκε η δικαιολόγηση του ομόφυλου γάμου και της ομόφυλης υιοθεσίας ως της μοναδικής λύσης σε περίπτωση θανάτου του μοναδικού γονέα ανηλίκου, ο οποίος συμβιώνει με σύντροφο του ιδίου φύλου. Τα παιδιά που μεγαλώνουν με τον βιολογικό ή νομικό γονέα τους και μαζί με τον ομόφυλο σύντροφό του αξίζουν την αγάπη όλων μας και η Εκκλησία τα αγαπά περισσότερο από τον καθένα. Σε περίπτωση εκδημίας του γονέα, ισχύει η δυνατότητα υπέρ του συντρόφου του να γίνει επίτροπος του παιδιού μετά από δήλωση ή διαθήκη του γονέα, ή ανάδοχος του παιδιού ή ακόμα και γονέας του μέσω υιοθεσίας με συναίνεση του επιτρόπου του ανηλίκου. Μπορεί η Πολιτεία να βελτιώσει νομοθετικά την διαδικασία υιοθεσίας του παιδιού σε περίπτωση θανάτου του μοναδικού γονέα, που εξέφρασε την σύμφωνη γνώμη του. Δεν υπάρχει συνεπώς καμία επιτακτική ανάγκη να θεσπισθεί συνολικά και για το μέλλον ομόφυλος γάμος και ομόφυλη γονεϊκότητα και να δημιουργηθούν επόμενα παιδιά, που θα μεγαλώσουν χωρίς πατέρα ή μητέρα.

Προβλήθηκε ότι είναι πιο ωφέλιμο να έχει το παιδί (αντί για ένα) δύο γονείς, ακόμα και ιδίου φύλου, γιατί θα κληρονομήσει και θα έχει αξίωση διατροφής και εν γένει δικαιώματα έναντι δύο υπόχρεων ενηλίκων. Υπό αυτήν την υλιστική οπτική περιορίζεται ο γονέας στον ρόλο του τροφού του παιδιού ή του οφειλέτη οικονομικών υποχρεώσεων, για να τεκμηριωθεί η κατάργηση του λειτουργικού καθήκοντος της πατρότητας και της μητρότητας.

VI. Λοιπά επιχειρήματα υπέρ του νομοσχεδίου

Άνθρωποι που ισχυρίζονται ότι εν προκειμένω διακυβεύονται ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία δεν υπόκεινται σε δημοψήφισμα, μας εμφανίζουν γεωγραφικούς χάρτες με κράτη, όπου ισχύει ομόφυλος γάμος και ομόφυλη υιοθεσία. Ρωτούν αν θα συνταχθούμε με την πλειοψηφία των «προοδευτικών» κοινωνιών (περιέχεται στην εισηγητική έκθεση του νομοσχεδίου η φράση του Κωνσταντίνου Καραμανλή ότι «*η Ελλάδα … ανήκει εις την Δύσιν*»). Όμως ο ελληνικός λαός δεν είναι λιγότερο «προοδευτικός», επειδή στο ζήτημα της ανατροφής παιδιών ιεραρχεί την φυσική ανάγκη του παιδιού για πατέρα και μητέρα

πάνω από τις «ετεροκανονικές» προτιμήσεις ενός ομοφυλόφιλου ενήλικα.

Είναι επίσης λάθος να λέγεται ότι, επειδή η Πολιτεία επέτρεψε υπό συνθήκες ορφάνιας το 1946 την υιοθεσία παιδιών από ένα γονέα, άρα αποδέχεται αξιακά τις «ομόφυλες οικογένειες». Παρόμοιο επιχείρημα προβάλλεται και για την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή που επιτρέπεται σε μόνη γυναίκα. Από αυτό δεν προκύπτει ότι ο νομοθέτης ήθελε να υπάρξουν παιδιά που θα μεγαλώνουν με ζεύγη ομοφυλόφιλων γυναικών. Το ίδιο ισχύει για την συμβολαιογραφική αναγνώριση πατρότητας από ομοφυλόφιλους άνδρες, που μπορεί να υποκρύπτει παράνομη συμφωνία παρένθετης κύησης της μητέρας, η οποία ακολούθως «εξαφανίζεται» από την ζωή του παιδιού. Η ανωτέρω χρήση των δυνατοτήτων μονογονεϊκότητας, ώστε αυτή αργότερα να μετατραπεί σε ομόφυλη γονεϊκότητα, δεν σημαίνει ότι το Κράτος υποχρεούται σε επισημοποίηση και ενσωμάτωση των καταστρατηγήσεων αυτών. Με τέτοια επιλογή ο νομοθέτης δίνει λάθος μήνυμα στην κοινωνία.

Υποστηρίζεται ακόμα ότι για τα παιδιά αρκεί η παροχή αγάπης. Δεν αρκεί ωστόσο μόνο η αγάπη, αλλά απαιτούνται, μεταξύ άλλων, και το κατάλληλο περιβάλλον ανατροφής, που θα καλύπτει την ανάγκη του παιδιού για πατρική και μητρική φροντίδα, και η παροχή προτύπων των δύο φύλων. Η αντικειμενική συνθήκη της απουσίας πατέρα ή μητέρας και σύγχυσης ρόλων στα ομόφυλα ζευγάρια δεν ξεπερνιέται, ακόμα και εάν αυτά διαθέτουν συναισθηματικά, μορφωτικά ή υλικά εφόδια.

Προβλήθηκε και η διχαστική άποψη ότι το νομοσχέδιο αφορά δήθεν τους ομοφυλόφιλους, οπότε κακώς αντιδρούν οι ετεροφυλόφιλοι. Η μεταβολή της έννοιας του γάμου και του γονέα αφορά όλους, ενώ τα παιδιά με ομόφυλους γονείς δεν θα είναι παιδιά ειδικής κατηγορίας, ώστε να μην ενδιαφέρει η ευημερία τους την ετεροφυλόφιλη πλειονότητα της κοινωνίας.

Δεν μπορεί τέλος η απόκτηση παιδιών να γίνει εργαλείο αντιρατσιστικής ή εξισωτικής πολιτικής υπέρ των ομοφυλόφιλων ατόμων. Υπάρχουν άλλες λύσεις, και κυρίως η καλλιέργεια παιδείας για την αξία κάθε ανθρώπου αδιακρίτως. Η υιοθεσία παιδιών οφείλει πρώτιστα να υπηρετεί το συμφέρον του παιδιού, και όχι τα ζητούμενα του υποψήφιου γονέα. Πολλά ομοφυλόφιλα άτομα, που σκέπτονται υπεύθυνα, καταλαβαίνουν ότι η μη πρόβλεψη γονεϊκής σχέσης μεταξύ παιδιών και ομόφυλων ζευγαριών δεν αποτελεί αποκλεισμό ή ηθική υποτίμηση των ζευγαριών αυτών.

VII. Οι επιπτώσεις του ομόφυλου γάμου και της ομόφυλης υιοθεσίας

Η νομοθετική πρωτοβουλία έχει κυρίως ιδεολογικό και συμβολικό στόχο (στην εισηγητική έκθεση αποκαλείται ο γάμος ως ένας από τους πιο συντηρητικούς θεσμούς). Το νομοσχέδιο καταργεί την πατρότητα και την μητρότητα, ουδετεροποιεί τα φύλα στο πλαίσιο της σχέσης γονέων και παιδιών, μετατρέπει τους γονείς από πατέρα και μητέρα σε ουδετερόφυλους κηδεμόνες και τοποθετεί τα δικαιώματα ομοφυλόφιλων ενηλίκων πάνω από τα συμφέροντα των μελλοντικών παιδιών, που θα επιτρέψει να έχουν ως γονείς ομόφυλα ζευγάρια και θα μεγαλώσουν χωρίς πατέρα ή μητέρα, σε ένα περιβάλλον σύγχυσης των ρόλων των δύο φύλων. Η μονογονεϊκή οικογένεια είναι διαφορετική περίπτωση. Προκαλεί στέρηση του γονέα του ενός φύλου (χωρίς να αποκλείει την είσοδό του στην ζωή του παιδιού αργότερα, στο πλαίσιο μιας ετερόφυλης σχέσης), αλλά δεν προκαλεί σύγχυση των ρόλων των γονέων. Αντίθετα, η ομόφυλη οικογένεια προξενεί και τα δύο. Επιπλέον, τα παιδιά αυτά συχνά δεν θα έχουν δυνατότητα γνωριμίας με τον άλλο βιολογικό γονέα τους. Δεν θα έχουν ούτε την προσωπική εμπειρία της παρουσίας του άλλου φύλου (αντίθετου των ομόφυλων γονέων τους) μέσα σε μία ετερόφυλη σχέση.

VIII. Η δήθεν απαγόρευση της παρένθετης κύησης

Το νομοσχέδιο θα θεσπίσει δυνατότητα υιοθεσίας του παιδιού ενός ομοφυλόφιλου γονέα από τον ομόφυλο σύζυγό του. Μέσω της (ιδιωτικής) υιοθεσίας θα καλύπτονται παρένθετες κυήσεις, με τις οποίες έχουν αποκτήσει ή αποκτούν παιδί ομοφυλόφιλοι άνδρες, εκ των οποίων ο ένας προέβη σε συμβολαιογραφική αναγνώριση πατρότητάς του. Ενώ προβλήθηκε ότι το νομοσχέδιο σιωπά και δεν επιτρέπει την παρένθετη κύηση υπέρ ζευγαριών ανδρών, προβλέπονται αντιφατικές ρυθμίσεις ότι θα αναγνωρίζεται στην Ελλάδα η απόκτηση παιδιών με παρένθετη κύηση, εάν καταχωρίσθηκε σε αλλοδαπό κράτος που την επιτρέπει. Τα παραπάνω είναι κίνητρα για την οικονομική εκμετάλλευση ευάλωτων γυναικών εντός και εκτός Ελλάδας και την μετατροπή τους σε κατ' επάγγελμα κυοφόρους - μηχανές αναπαραγωγής.

Οι προαναφερθείσες αντιφάσεις, εκτός του ότι θα προκαλέσουν απρόβλεπτες αποφάσεις από τα ελληνικά δικαστήρια, θα οδηγήσουν

σε καταδίκη της Ελλάδας από το ΕΔΔΑ για αθέμιτη διάκριση λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, οπότε θα υποχρεωθεί η χώρα σε νομοθέτηση παρένθετης κύησης υπέρ ομόφυλων ζευγαριών. Το ίδιο συνέβη όταν το σύμφωνο συμβίωσης αρχικά (2008) θεσπίσθηκε μόνο για ετερόφυλα ζευγάρια και, λόγω της καταδίκης της Ελλάδας από το ΕΔΔΑ (2013), νομοθετήθηκε και για τα ομόφυλα ζευγάρια (2015).

Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος σέβεται μόνο το ιερό Μυστήριο του χριστιανικού γάμου και τάσσεται κατά του πολιτικού γάμου γενικώς. Ωστόσο διαφωνεί εν προκειμένω με τον γάμο ομόφυλων ζευγαριών για τον πρόσθετο λόγο ότι οδηγεί σε ομόφυλη γονεϊκότητα, η οποία συγκρούεται με την χριστιανική ανθρωπολογία και την ανάγκη προστασίας και ορθής ανάπτυξης των παιδιών.

Σας καλούμε να λάβετε υπ' όψιν ότι το νομοσχέδιο δεν επιλύει με μεταβατική ρύθμιση ένα παρόν πρόβλημα ορισμένων ομοφυλόφιλων, αλλά ανατρέπει συνολικά και πάγια τους οικογενειακούς θεσμούς της χώρας με τρόπο που υπερβαίνει τις συγκυριακές ανάγκες, τίς οποίες υποτίθεται ότι εξυπηρετεί, και με στόχο να ικανοποιηθούν παράλογες ιδεολογικές απαιτήσεις, υιοθετώντας εφεξής μια ισοπεδωτική ιδεολογία περί φύλου. Θύματα αυτής της νομοθεσίας δεν θα είναι αφηρημένες αξίες, η παράδοση και ο πολιτισμός της χώρας, αλλά τα δικαιώματα των μελλοντικών παιδιών και τα θεμέλια λειτουργίας της ελληνικής κοινωνίας.

Έχοντας την βεβαιότητα ότι θα δώσετε την δέουσα προσοχή σε όσα προαναφέρθηκαν περί του ως είρηται νομοσχεδίου, ευχόμαστε να έχετε πλούσια την ευλογία του Δωρεοδότου Θεού στην ζωή και τα καλά σας έργα και διατελούμε μετά διαπύρων ευχών και τιμής.

† Αθηνών Ιερώνυμος Β΄, Πρόεδρος

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο Αρχιγραμματεύς

Αρχιμ. Ιωάννης Καραμούζης

Αρχιμ. Ιωάννης Καραμούζης

(Φωτογραφία αρχείου: Χρήστος Μπόνης)